

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

MONITOR

VYBRANÉ HOSPODÁŘSKÉ, MĚNOVÉ A SOCIÁLNÍ UKAZATELE

3/2015

Zpracoval:

Parlamentní institut

19. 5. 2015

s využitím dat ČSÚ a MF pro březen 2015 (publikovaných ke dni 19. 5. 2015)

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

O B S A H

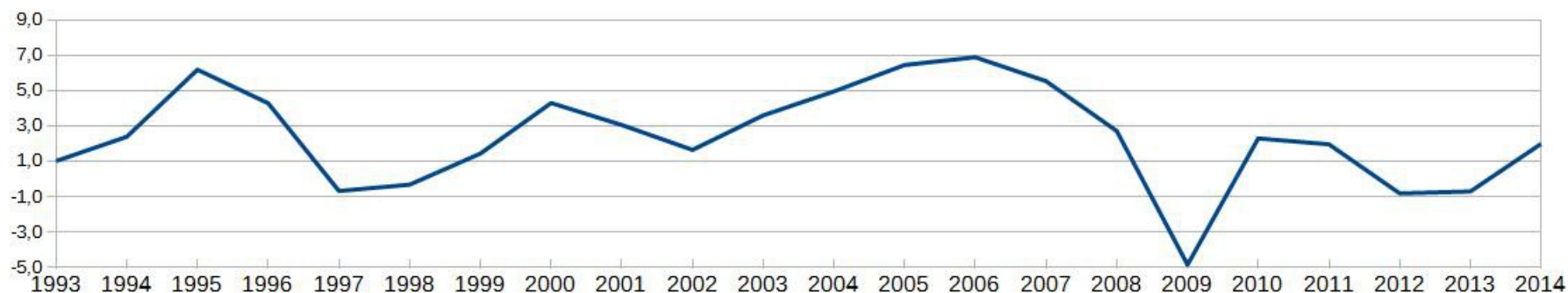
<u>Č T V R T L E T N Ě S L E D O V A N Ě U K A Z A T E L E – 4 . Č T V R T L E T Í 2 0 1 4 .....</u>	<u>3</u>
Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu.....	3
Nezaměstnanost.....	4
Průměrné hrubé měsíční mzdy.....	5
<u>M Ě S Í Č N Ě S L E D O V A N Ě U K A Z A T E L E – B Ř E Z E N 2 0 1 5 .....</u>	<u>6</u>
Index spotřebitelských cen.....	6
Obecná míra nezaměstnanosti (v %).....	7
Index průmyslové produkce.....	8
Stavební produkce a bytová výstavba.....	8
Indexy cen dovozu a vývozu zboží.....	9
Zahraniční obchod se zbožím v národním pojetí.....	9
<u>M E T O D I C K Á P O Z N Á M K A .....</u>	<u>1 0</u>

Čtvrtletně sledované ukazatele – 4. čtvrtletí 2014

Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu

čtvrtletní odhad	Rok 2014*			
	běžné ceny		stálé ceny	
	v mil. Kč	v % (rok 2013 = 100)		v % (3. čtvrtletí 2014 = 100)
Hrubý domácí produkt celkem	4 266 556	104,4	102,0	100,4
Výdaje na konečnou spotřebu	2 883 476	101,9	101,7	101,4
domácností	2 026 817	101,4	101,7	101,2
vládních institucí	828 031	103,2	101,6	101,9
neziskových institucí	28 628	103,3	101,8	100,7
Tvorba hrubého kapitálu	1 090 466	106,7	103,7	96,3
Bilance zahraničního obchodu	292 614	x	x	x
vývoz**	3 568 470	113,1	108,8	103,5
dovoz**	3 275 856	112,2	109,6	103,3

Růst HDP od roku 1993 (v %)

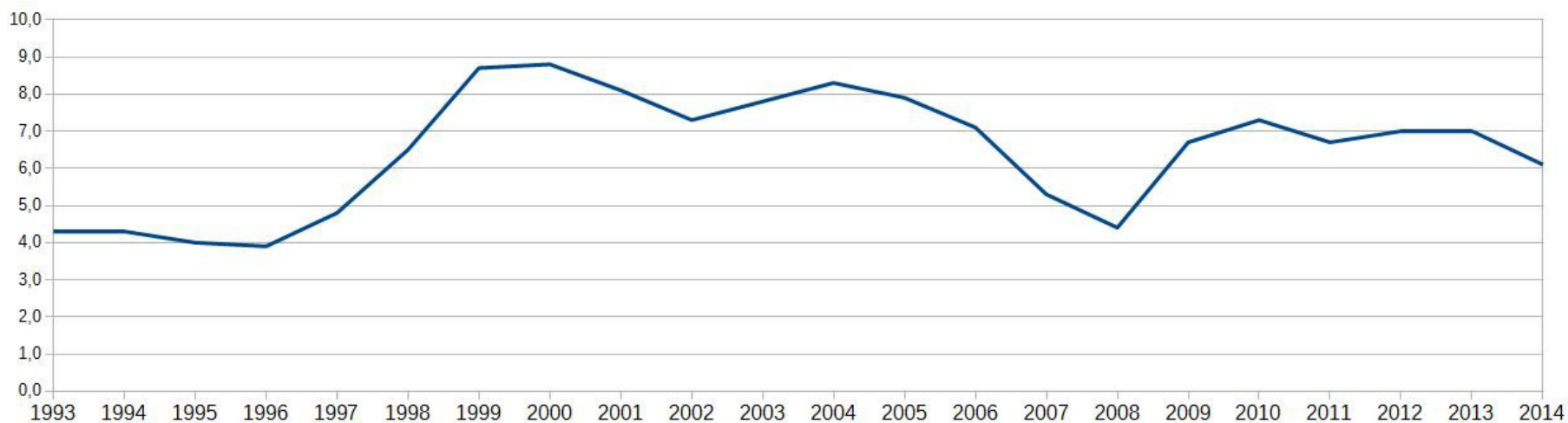
* Očištěno o vliv sezónnosti a nestejného počtu pracovních dní

** Národní pojetí zahraničního obchodu

Nezaměstnanost

	průměrný počet osob	změna proti 4. čtvrtletí 2013	míra podle metodiky ILO*	změna proti 3. čtvrtletí 2014
	<i>v tisících</i>	<i>v tisících</i>	<i>v %</i>	<i>procentní bod</i>
Celkem	305,3	-50,1	5,8	-1,0
z toho ženy	161,2	-28,2	x	x
z toho muži	144,1	-21,9	x	x
Dlouhodobá nezaměstnanost				
1 rok a více	141,2	-8,9	x	x

Obecná míra nezaměstnanosti od roku 1993 (v %)

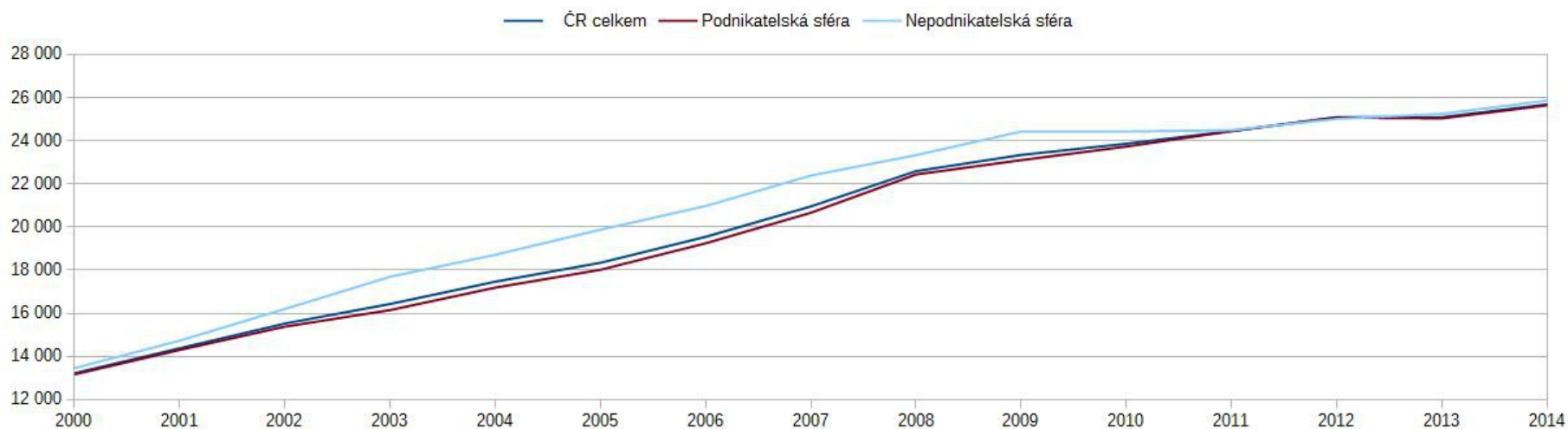

* Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce.

**Průměrné hrubé měsíční mzdy
(na přepočtené počty zaměstnanců)**

	4. čtvrtletí 2014*		
	v Kč	přírůstek (úbytek) proti 4. čtvrtletí 2013	
		v Kč	v %
ČR celkem	27 200	609	2,3
podnikatelská sféra	26 874	506	1,9
nepodnikatelská sféra	28 640	1 059	3,8

Vývoj průměrných hrubých měsíčních mezd od roku 2000 (v Kč)

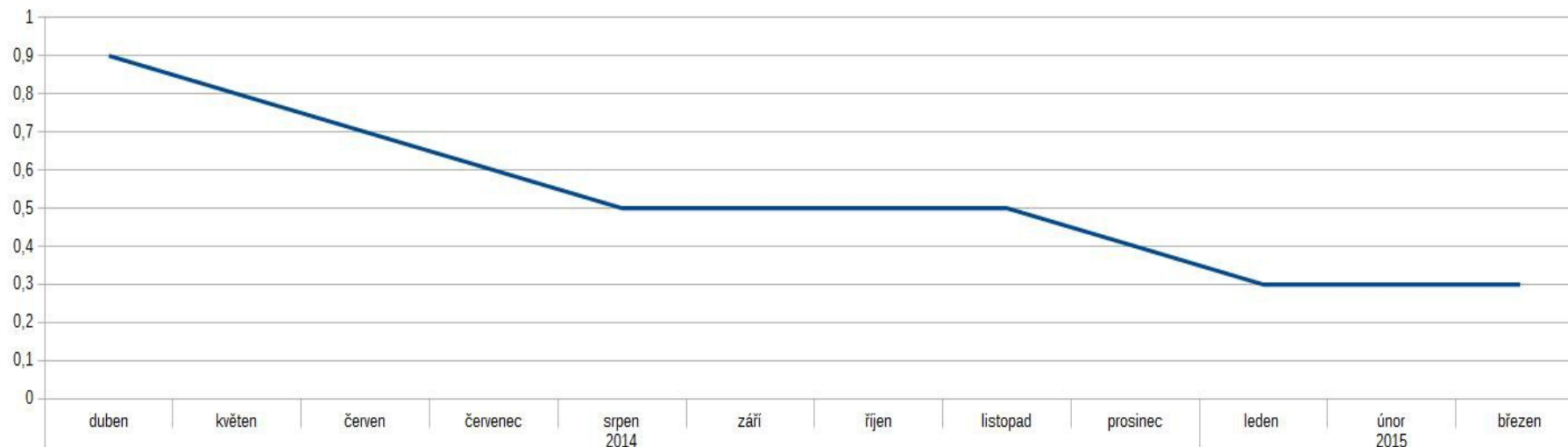
* Údaje se týkají pouze zaměstnanců v pracovním poměru ke zpravodajské jednotce. Zahrnuty nejsou osoby vykonávající veřejné funkce, např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů, soudci aj. V údajích o průměrných mzdách se jedná o mzdy v tomto období zúčtované k výplatě.

Měsíčně sledované ukazatele – březen 2015

Index spotřebitelských cen

předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100	Míra inflace*
	leden	únor	březen		
100,1	100,1	100,1	100,2	123,3	100,3

Vývoj indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců (v %)

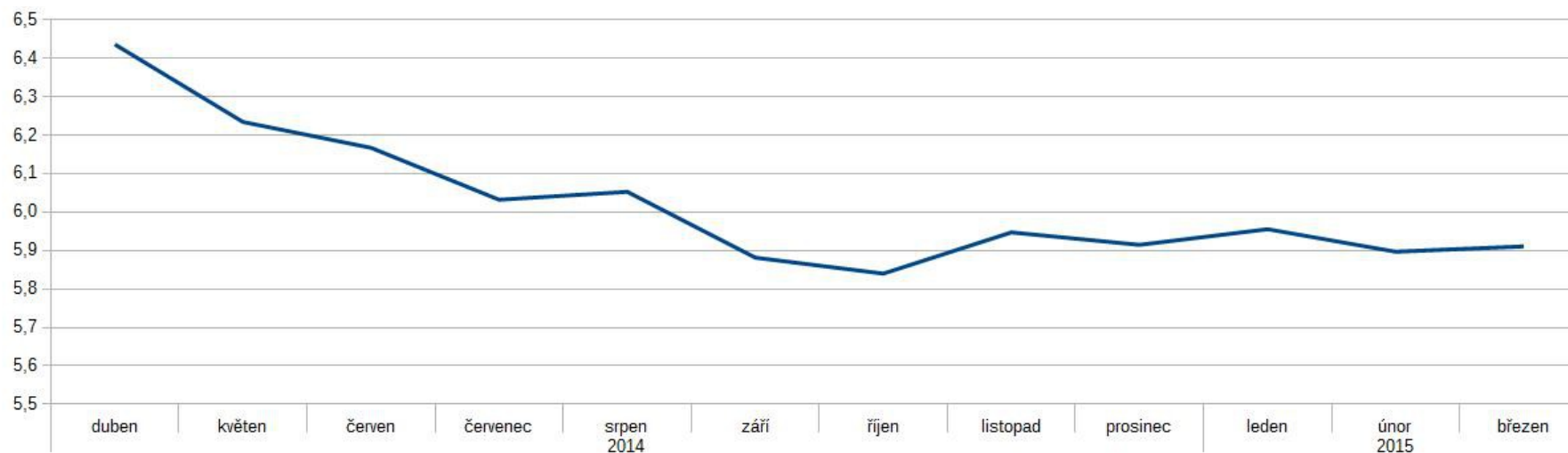

* Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Obecná míra nezaměstnanosti (v %)

Rok	Měsíc	Celkem	Muži	Ženy
2014	Duben	6,4	5,4	7,8
	Květen	6,2	5,1	7,7
	Červen	6,2	5,1	7,6
	Červenec	6,0	5,0	7,4
	Srpen	6,1	5,0	7,4
	Září	5,9	4,9	7,1
	Říjen	5,8	4,9	7,0
	Listopad	5,9	5,1	7,1
	Prosinec	5,9	5,1	6,9
2015	Leden	6,0	5,2	7,0
	Únor	5,9	5,1	6,9
	Březen	5,9	5,1	6,9

Vývoj obecné míry nezaměstnanosti za posledních 12 měsíců (v %)

Index průmyslové produkce

	Index (stejně období předchozího roku = 100)				Příspěvek k meziročnímu růstu
	leden p)	únor p)	březen p)	duben 2014 až březen 2015 p)	březen 2015 p)
Průmyslová produkce celkem^{*)}	102,8	104,5	106,2	104,3	6,2
těžba a dobývání	95,8	90,5	86,9	94,6	-0,5
zpracovatelský průmysl	103,5	104,8	107,8	105,6	6,5
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu [*]	101,0	106,5	101,4	99,4	0,2

Stavební produkce a bytová výstavba

	Index ze stálých cen (stejně období předchozího roku = 100)				
	leden p)	únor p)	březen p)	prosinec 2014 až únor 2015 p)	duben 2014 až březen 2015 p)
Index stavební produkce	105,8	106,0	108,4	99,3	103,4
v tom: pozemní stavitelství	105,5	104,7	104,6	99,7	101,6
inženýrské stavitelství	107,3	110,7	120,9	98,1	107,8
Zahájené byty	70,0	127,5	92,9	99,0	107,2
Dokončené byty	113,8	76,5	132,2	89,4	97,6

* bez 35.3 – Pára a horká voda, dodávání páry a klimatizovaného vzduchu, led

p) předběžné údaje

Indexy cen dovozu a vývozu zboží

	Předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100
		leden	únor	březen	
Index vývozních cen	99,6	99,6	99,3	99,5	102,9
Index dovozních cen	100,3	98,3	98,1	99,1	103,3

Zahraniční obchod se zbožím v národním pojetí

<i>v mil. Kč, běžné ceny</i>		vývoz (FOB*)	dovoz (CIF*)	bilance (FOB/CIF)	dovoz (FOB)
Rok	Měsíc				
2014	Březen	274 333	249 100	25 233	240 783
	Duben	266 102	250 448	15 655	242 156
	Květen	257 865	245 291	12 574	237 091
	Červen	266 930	249 264	17 666	240 681
	Červenec	269 412	258 399	11 013	249 693
	Srpen	222 508	220 188	2 320	212 626
	Září	289 506	269 563	19 944	260 383
	Říjen	291 325	277 964	13 361	268 431
	Listopad	274 632	263 644	10 988	254 436
	Prosinec	236 740	241 740	- 4 999	233 034
2015	Leden	260 616	243 286	17 331	234 089
	Únor	272 269	254 197	18 072	245 241
	Březen	302 350	283 138	19 212	273 521

* FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku naložení zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloženo v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

Plnění státního rozpočtu (v mld. Kč)

	2014		2015					
	Skutečnost leden-březen	% plnění	Schválený rozpočet*	Rozpočet po změnách**	Skutečnost leden-březen	% plnění	index 2015/2014	rozdíl 2015-2014
Výpočet	1	2	3	4	5	6=5/4	7=5/1	8=5-1
Příjmy celkem	324,24	29,5	1 118,46	1 136,81	314,46	27,7	97,0	-9,78
v tom:								
Daňové příjmy celkem	249,48	26,4	975,76	975,76	233,87	24,0	93,7	-15,62
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	156,60	27,8	575,08	575,08	136,81	23,8	87,4	-19,79
Pojistné na SZ	92,89	24,3	400,67	400,67	97,06	24,2	104,5	4,17
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	74,76	48,9	142,70	161,05	80,59	50,0	107,8	5,83
Výdaje celkem	280,65	23,2	1 218,46	1 236,81	294,55	23,8	105,0	13,89
v tom								
Běžné výdaje	265,72	23,6	1 142,63	1 139,27	275,06	24,1	103,5	9,34
Kapitálové výdaje	14,93	18,0	75,83	97,54	19,49	20,0	130,5	4,55
Saldo hospodaření SR	43,59	-38,9	-100,00	-100,00	19,91	-19,9	45,7	-23,68

Zpracováno s využitím dat MF

Saldo plnění státního rozpočtu za období leden-březen od roku 2000 (v mil. Kč)¹

leden-březen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo SR	-558	-6 730	-4 970	5 398	-10 598	-22 823	-16 558	5 582	50 071	22 625

Zpracováno s využitím dat MF

* rozpočet schválený v zákoně, výše na celý rozpočtový rok

** rozpočet může být upravován i v průběhu rozpočtového roku prostřednictvím rozpočtových opatření dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech
1 Jedná se o rozdíly mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu za první 3 měsíce každého roku.

Metodická poznámka

Hrubý domácí produkt (HDP) - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen, je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).

Růst (pokles) HDP ve stálých cenách charakterizuje, o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

Nezaměstnanost - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %), kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzávy roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzávy roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

Průměrná měsíční nominální mzda jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.

Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje, o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Inflace je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzávé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oproštěnou od sezónních vlivů.

Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775. Jejich soubor je postupně agregován až do dvanácti hlavních oddílů spotřebního koše, a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

Průmyslová výroba je charakterizována Indexem průmyslové produkce (dále IPP), který je počítán v souladu s mezinárodními standardy. **Růst (pokles) průmyslové výroby** udává, o kolik % stoupla (klesla) v daném měsíci průmyslová produkce proti stejnému období předchozího roku. Jako průmyslové jsou podle klasifikace CZ-NACE považovány činnosti klasifikované v sekcích B (Těžba a dobývání), C (Zpracovatelský průmysl), D (Výroba a rozvod elektřiny, plynu tepla a klimatizovaného vzduchu) a E (Zásobování vodou; Činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi). Rozsah poskytovaných dat se odvíjí od aktuálních předpisů Eurostatu ke krátkodobým statistikám, které některá odvětví, která podle CZ-NACE patří mezi průmyslová, z pokrytí konjunkturální statistikou výslovně vylučuje (mj. sekci E, jejíž obsah z větší části nebyl podle dříve používané klasifikace OKEČ součástí průmyslu). S ohledem na tyto požadavky pokrývá konjunkturální statistika průmyslu pouze sekce B, C a D, pokud není pro konkrétní ukazatele stanoveno jinak.

Stavební výroba: Od ledna 2009 se změnil koncept sekce „Stavebnictví“. Oproti jednomu oddílu, jehož struktura byla založena na procesu výstavby, jsou nyní tři („Výstavba budov“, „Inženýrské stavitelství“, „Specializované stavební činnosti“), jež se váží spíše k účelu a typu stavby. Hlavní změnou oproti dříve používané klasifikaci OKEČ je zařazení developerské činnosti do Stavebnictví. Ze sekce průmyslu přešli nově do stavebnictví ti výrobci dřevěných, plastových a kovových výrobků pro stavební účely, kteří své výrobky zároveň instalují. Také opravy a údržba výtahů a eskalátorů patří nově do stavebnictví. Naopak ze sekce Stavebnictví byly vyřazeny instalace bezpečnostních systémů, jako jsou poplašná zařízení proti vloupání a požáru.

Růst (pokles) stavební výroby udává, o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.

Růst (pokles) vývozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.

Růst (pokles) dovozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.

Státní rozpočet představuje finanční plán hospodaření státu za daný rok, je každý rok přijímán ve formě zákona. Jde o souhrn očekávaných příjmů a výdajů státu. Státní rozpočet je součástí veřejných rozpočtů, které jsou vedle státního rozpočtu tvořeny rozpočty krajů, rozpočty obcí a rozpočty regionálních rad regionů. **Saldo státního rozpočtu** je rozdíl mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu. Kladné saldo, tedy přebytek státního rozpočtu znamená, že příjmy státního rozpočtu jsou vyšší než výdaje, naopak záporné saldo, tedy deficit státního rozpočtu znamená, že výdaje převýšily příjmy státního rozpočtu.